

وجود قدسی ختمی مرتبت چراغ مشکات آفرینش است

در حکمت سنائی و امام خمینی(ره) از وجود قدسی ختمی مرتبت به چراغ مشکات آفرینش یاد شده که در واقع خاستگاه وحیانی دارد.

وجود قدسی ختمی مرتبت چراغ مشکات آفرینش است / اولین آفریده خدا چیست در حکمت سنائی و امام خمینی(ره) از وجود قدسی ختمی مرتبت به چراغ مشکات آفرینش یاد شده که در واقع خاستگاه وحیانی دارد.

در حکمت امام خمینی(ره) اشاره شده است که وجود مقدس ختمی مرتبت در واقع جلوه نور خدا در عالم و روح کالبد نظام خلقت است. در حکمت امام تصریح شده که انسان کامل به منزله روح عالم است، و همان طور که آفرینش انسان با روح او تکمیل می گردد، هستی خلقت نیز در آفرینش انسان کامل شده است.

امام(ره) و سنائی هر دو بر این نکته تصریح کرده اند که وجود ختمی مرتبت در نظام خلقت به منزله جان جهان است و جهان به منزله بدن اوست، زیرا او تجلی نور خدا در عالم است. امام(ره) در این باره گفته است: «اولین نوری که از صبح دم هستی سر زد و دریای وجود و اسم اعظم و مشیت حق تعالی نور پیشین و با کرامت اوست و سایر مراتب وجود از غیب تا شهود و همه منازل و صعود در قوس وجود به واسطه موجود شدند، بلکه دیگر موجودات در واقع ظهورهای نور انسان کامل و مظاهر حقیقت او هستند.»¹⁷¹

این نکته در روایت نیز مطرح شده مثلاً از رسول خدا(ص) نقل شده که فرمودند: «اول ما خلق الله نوری»¹⁷¹; و در روایت دیگر آمده که جابر بن عبدالله انصاری می گوید: از رسول خدا(ص) پرسیدم اولین آفریده چه بوده است؟ حضرت فرمود: «نور نبیک یا جابر، خلقه الله ثم خلق منه کل خیر»¹⁷¹; بنابراین تعبیرات پیش گفته امام و سنائی در واقع بازتاب عرفانی این آموزه های متعالی است که در روایات فراوان مطرح شده است.

اینکه در کلام سنائی اشاره شده: روح و جان عقلا، هستی را در پرتو وجود پیامبر(ص) شناخته، از این رو او را بر خود برتر دانسته و برگزیده، گویا الهام گرفته از این حدیث شریف است که به صورت های مختلف از رسول خدا(ص) نقل شده که در روز غدیر خطاب به مردم فرمود: «یا ایها الناس أأستأولی بکل مؤمن من نفسه؟ قلنا بلی یا رسول الله نحن نشهد أنك أولی بکل مؤمن من نفسه»¹⁷¹؛

براساس منابع تاریخی و روایی، این سخن در روز غدیر گفته شده، ولی الهام بخش یک اصل کلی است که مؤمنان اذعان دارند که رسول خدا(ص) برتر از خودشان بر سرنوشت شان است و از همین رو آن حضرت را بر جان خود برتر دانسته و برگزیده شده اند و این اصل کلی، الهام بخش سرایان نامدار چون سنائی شده تا آن گونه خوش بسرایند.

نکته دیگر اینکه سنائی تصریح نموده که نظام عالم خلقت با حقیقت وجود ختمی مرتبت برقرار است و هدف نفس کل که مراد همان لوح محفوظ است با وجود او تأمین می شود، یعنی تمام آنچه مورد مشیت الهی است و در لوح محفوظ ثبت گردیده تا در عالم خلقت عینیت یابد در پرتوی وجود ختمی مرتبت تأمین می گردد.

اینکه وجود مقدس ختمی مرتبت برتر از همه عالم و آدم، لوح و قلم خوانده شده، در واقع بازتاب این آموزه متعالی است که در روایتی آمده: خداوند سبحان به قلم داد این جمله را بنویسد: «لا اله الا الله محمد رسول الله»¹⁷¹؛ آنگاه قلم از خداوند پرسید او کیست که نامش را قرین نام خود قرار داده ای؟ خداوند فرمود: «لولا ما خلقت و لا خلقت خلقی إلا لأجله»¹⁷¹؛ از این روست که در حکمت امام خمینی(ره) تأکید شده: "تمام دایره وجود از عوالم غیب و شهود تکوینا و تشریعا، وجودا و هدایتا ریزه خوار نعمت آن سرور هستند و آن بزرگوار واسطه فیض حق و رابطه بین خلق است."